

“Világ proletárjai, egyesüljetek!”

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

X. évfolyam 10-11. (109-110.) szám

2006. október-november

Az önkormányzati választások tanulságairól

A vártnál is nagyobb ellenzéki előretörést hoztak az önkormányzati választások. Több szavazó járult az urnákhoz, mint négy évvel ezelőtt, bár a korábbiakhoz képest akkor is rekordmértékű volt a részvétel. Míg 2002-ben a szociálliberális koalíció a 23 megyei jogú város közül 17-nek volt képes polgármestert adni, most ez az arány megfordult.

A megyei közgyűléseken belüli erőviszonyok átrendeződése még ennél is drámaibb, míg négy évvel ezelőtt a Fidesznek csupán háromban volt ezek közül többsége, most nincsen olyan megyei testület, ahol a kormánykoalíció dominálna.

A fővárosban a kormányoldal valamelyest ellensúlyozta ezt a helyzetet, bár itt is jelentős pozíciókat veszített: Pesten három kerületet buktak el, Budán pedig a XI. kerületen kívül minden kerületnek ellenzéki polgármestere lett. A Fővárosi Közgyűlésben patthelyzet alakult ki, de mivel a főpolgármester minden korábbinál szorosabb versenyben megőrizte posztját, egyfős többsége lesz a koalíciónak.

Orbán Viktor szerint “történelmi választás zajlott Magyarországon”. Szerinte az országos akaratnyilvánítás eredménye, hogy a magyarok leváltották a kormányt és Gyurcsány Ferencet.

Gyurcsány Ferenc úgy fogalmazott, hogy meghallotta a kritikus hangokat, de eltökélt az egyensúlyteremtés, a reformok és a fejlesztések végigvitelében, és folytatja a kormányzást.

Sólyom László köztársasági elnök a választások utáni percekben – még az eredmények beérkezése előtt – értékelte az elmúlt hetek történéseit. Megítélése szerint az ország kárára lenne, ha minden az eddigi mederben folya tovább. A balaton-öszödi beszéd nyilvánossá válása ugyanis – értékelése szerint – mélységesen megrázta Magyarországot. A felháborodás, a tüntetések – szerinte – jogosak voltak, ugyanakkor a katarzis, a megtisztulás elmaradt. Ez – az államfő szerint – aláássa általában a demokráciába vetett bizalmat, egyben a parlamentáris demokráciába vetett bizalmat. Szerinte nem helyes, ha jogi fogalmakat nem jogi értelemben használnak – mint a népszavazását. Felhívta a figyelmet,

hogy a miniszterelnök személyéről az országgyűlés dönt. A parlamenti többség kezében van a megoldás kulcsa.

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke, államfői tisztséghez méltatlannak minősítette Sólyom beszédét. A Fidesz több vezetője viszont iránymutatónak.

Az önkormányzati választások eredményeinek kihirdetése után, a polgári jobboldali-szélsőjobboldali elit által feltüzelt tömeg soraiból újfasiszta randalírozók támadták meg a köztelevízió épületét, gyújtották fel és rabolták ki. Megrongálták a szovjet hősök emlékművét, majd randalíroztak a főváros utcáin, terein, törtek, zúztak, gyújtogattak. Rendőrök és civilek százai sebesültek meg, és csak a véletlennek köszönhető, hogy eddig halálos áldozatok nem voltak.

A helyzet teremtette kényszer hatására a kormányfő és a kormány bizalmi szavazást kért a Parlamenttől. A szavazás eredménye közismert: 207 igen szavazattal szemben 165 nem szavazattal, tartózkodás nélkül, a polgári baloldal, Gyurcsány Ferenc és kormánya, programjával együtt ismét bizalmat kapott.

Orbán Viktor ugyan az államfő kérésére visszakényszerült a Parlamentbe, de kettős játékát tovább űzi. Polgárháborús veszélyt teremtve folytatja a Parlament előtti, sőt országos szinten a Gyurcsány Ferenc és kormánya elleni utcai tüntetést, követelve, hogy a miniszterelnök mondjon le, jöjjön létre egy ún. “szakértői kormány”, és változtassák meg, illetve vonják vissza a “Gyurcsány csomagot”. Vagyis Orbán és társai folytatják utcára vitt politikájukat.

Jelenleg itt tartunk. Az alagút vége még nem látható.

A következő forradalmi baloldalnak – köztük a marxistáknak-leninistáknak – az az érdeke, hogy béke és nemzeti egység jöjjön létre az országban. Ez akkor valósulhat meg, ha megvédjük a Magyar Köztársaságot és intézményeit, az alkotmányosság, a parlamenti demokrácia útján helyrehozzuk a polgári demokrácia keretei közt politikai, társadalmi, pénzügyi-gazdasági és erkölcsi, morális életünket.

Védjük meg a Magyar Köztársaságot az újfasiszták támadása ellen!

KI MACYAR ELMEKÖRTAN

Előrelátható volt, hogy a kormányoldal elveszti az önkormányzati választásokat. De hogy ilyen arányban, az nem volt szükségszerű. Abba besegített a feladott öszödi labda, amit O. Viktor, az erkölcsi olimpia aranyérmese, habozás nélkül lecsapott. Vagyis áterrelte a választási kampány tematikáját a leglényegesebb gazdasági és politikai kérdésekről egy századrangú, mondvacsinált erkölcsi kérdésre: a miniszterelnök hazudott.

Több szempontból is mesteri fogás volt ez. Ha Gy. Ferenc – ismertebb nevén Fletó – hazudós, akkor sem neki, sem pártjának nincs erkölcsi alapja föltenni olyan rázó kérdéseket, mint: Viktor, hogy is volt azzal a székházzal? Meg a szőlőhegygel? Meg az autópályákkal, a megfigyelési üggyel, Kaya Ibrahimmal, az Ezüsthajóval, az infláció mértékének manipulálásával, a két-éves költségvetéssel, a ciklusvégi osztogatással, meg a megszámlálhatatlan stb.-stb.-stb.-vel? – Továbbá: ha érdemi problémák megvitatása helyett moralizálunk – noha erkölcsi felhatalmazásunk aligha van rá –, akkor nem kell feszegetni, hogy mi lenne a “csomag” alternatívája. Nem kell feszegetni, hogy én, O. Viktor, ha kiborítanám Gy. Fletót a székéből, és magam ülnek a helyébe, vállalnám-e a konvergencia-programot, vagy inkább ujjat húznék az EU-val? Vagy a bankokra háritanám a terheket, őket szorongatnám meg, lennék a szegények miniszterelnöke, ahogy egy Th. Gyula nevezetű illető hirdette egykor önmagáról? Biztos vállon veregetne érte a Csányi meg a Demján, bravó, Viktor fiam, csak így tovább!

A kampányvitának a moralizálás területére való ügyes átcúsztatása módot adott a miniszterelnök és a kormány elleni, rendkívül éles támadásra, amelybe – szokatlan módon – a Köztársasági Elnök Úr is becsúszott.

Nincs közük egymáshoz?

Miután a zavargások két tetőpontja, a TV ostroma és a Rákóczi úti csata, egyáltalán nem aratott osztatlan rokonszenvet a lakosságban, felvetődött a kérdés: van-e kapcsolat a Kossuth téri tüntetők és a
(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

gyújtogató, kőhajigáló, törésben-zúzásban magas szinten képzett vandálok között? Erről különféle vélemények hangzottak el. A Köztársasági Elnök Úr kijelentette: a TV ostroma köztörvényes bűncselekmény volt, ezzel szemben "az országszerte kialakuló békés tüntetések számomra az emberek egészséges erkölcsi érzékét bizonyították". Az Elnök Úr tehát, igen határozott megkülönböztetéssel, pozitívan ítélte meg a "Kossuth térieket", negatívan a "Szabadság térieket". Pokorny úr, a Fidesz alelnöke, úgy-szintén: szerint a TV ostromát az MSZP felbérelt provokátorai szervezték és irányították. Mások viszont nem tettek ilyen különbséget a két csoport között. Egy szemtanú szerint a Szabadság térre a Kossuth térről vezényelték át az utánpótlást. Wittner Mária, a Fidesz országgyűlési képviselője, szolidaritást vállalt a Szabadság tériekkel: nem vandálkodtak, "fizettek a büfénél". (Amit a szétvert, kifosztott büféről élőben sugárzott képsor sajnos nem igazolt; lehetséges persze, hogy a vandálkodók MSZP-s provokátorok, vagy ezek szerencsétlen áldozatai voltak.) – Másfelől a Kossuth tér (ahol Wittner Mária szerint "kulturális szórakozás zajlott") maga sem ragaszkodott szigorúan az alkotmányos keretekhez. Egy példa: Molnár Tamás, a Kossuth téri nonstop kulturális szórakozás egyik vezéralakja, a Jobbik volt alelnöke, aki az ideai választásokon a MIÉP támogatásával indult (és bukott el), nyilvánosan felkérte a gazdákat, a polgári köröket, a civil- és szakszervezeteket, hogy csatlakozzanak *anépfelkeléshez*, amely "megalapozza a negyedik köztársaságot". Közölte egy-szersmind: büszke a XXI. századi "pesti srácokra".

A "pesti srácokra" való utalás felveti az '56-hoz való viszony kérdését. A Köztársasági Elnök Úr leszögezte: "... felháborodással tiltakozom az ellen, hogy a Magyar Televízió épülete előtt történt erőszakos bűncselekményeket az 1956-os forradalommal párhuzamba állítsák." Sajnos, az az igazság, hogy ezek a bűncselekmények nem maradtak a TV épülete előtt, magába az épületbe is bezúdulnak. De az Elnök Úr részéről az elhatárolás minden-esetre megtörtént, felháborodott tiltakozását a Kossuth tériekre nem terjesztette ki. A Kossuth tériek szónokai pedig "szinte kivétel nélkül" '56-osnak vallották magukat, s aki kora miatt nem tehetette, annak legalább az apja volt hős forradalmár. Alig akadt felszólaló, aki ne hasonlított volna '56-hoz a mostani eseményeket." (Népszabadság, szept. 22.)

Nincs jogunk ezt az önazonosítást megkérdőjelezni.

Ellentétes vélemények az erkölcsi érzékről

Többen megkérdőjelezték viszont Elnök Úrnak azt a megállapítását, hogy az "országszerte kialakuló békés tüntetések" az emberek "egészséges erkölcsi érzékét" bizonyították volna. Idézünk néhány ellen-véleményt.

Interjú Konrád György íróval
(Népszabadság, okt. 6).

Újságíró: "Ön butaságnak nevezte az államfőnek a tüntetésekről kifejtett álláspontját. Kérem, árnyalja a »butaság« kifejezést."

Konrád: "Ha a parlament előtti tüntetést »az egészséges erkölcsi érzék megnyilvánulásának« tekinti, akkor az elnök úr vagy nem tudja, mi zajlik a Kossuth téren, vagy nem látja a nyilas zászlók sokaságát, vagy nem kíván erről tudomást venni."

Ónody Tamás, az SZDSZ Országos Tanácsának tagja (Népszabadság, okt. 6).

Az elnök figyelemre méltó megfigyelése szerint a tüntetések "az emberek egészséges erkölcsi érzékét bizonyították". Valójában "ezek a tüntetések egészséges fideszes tüntetések voltak, sok esetben egészséges árpádsávos zászlók alatt. ... Amikor az elnök kétnaponta a miniszterelnök el-távoltására szólít fel, e harc főszereplőjévé válik."

Révész Sándor: Szigor és elnézés.
(Népszabadság, okt. 3.)

"A tüntetés vezetői, szószólói a vandálizmust a »forradalom« részének, a vandálok politikai foglyoknak minősítették, a Szabadság-téri emlékmű meggyalázóját a »békés tüntetés« szónokai közé is befogadták. Az államfő erről nem hajlandó tudomást venni ... a morális válságért való felelősséget leszűkíti, és kivonja belőle a hazugságszpirál elindítóit, fölpörgetőit és fenntartóit."

Petri Lukács Ádám: A nemzet pedellusa. (Népszabadság, okt. 3.)

"... Súlyomnak igen rosszul áll az erkölcsi felindulás, hiszen mégiscsak nagy vakondozások közepette, a titkos szavazatokat nyilvánossá téve, alpári hercehurcában választották meg funkciójába." "... tragikomikus, hogy pár ezer tüntetőt, zömükben jobbszéli utcalegényeket ... felértékel és megerősít azzal, hogy kijelenti: »a bizalom megrendülése országszerte tüntetésekből fejlődött ki.« (Arról nem beszélve, hogy sajátos látásmód az, amely az árpádsávos zászlókról az egészséges erkölcsi érzékre következtet.)"

Csordás Gábor író a Friderikusz-műsorban:

A Kossuth téri gyülekezet agresszív, önmagát heccelő tömeg, ordítózik, trianonozózik; uszító beszédek hangzanak el, az emberben megfagy a vér.

Parlamenti kretenizmus

A kormányoldal vezető egyéniségei ezenközben keményen figyelmeztették O. Viktort: nem ildomos kivinni a politikát az utcára, tessék szépen visszamenni a parlamentbe! Azt a mindenit! – Az SZDSZ-es Bauer Tamást megkérdézték a tv-ben: mire számít, meddig tartanak még a tüntetések? Majd csak kifulladás – kb. így szólt a válasz.

Hát igen: a kormányoldalnak nincsenek tömegei, amelyek a fasiszta előnyomulást feltartóztatnának. A koalíció fél a tömeg-megmozdulástól és minden erélyesebb lépéstől. Régebben parlamenti kretenizmusnak nevezték az ilyen magatartást. (A "kre-

tén" francia eredetű szó, jelentése: agyalágyult, hülye.) Pedig vélhetőleg nem teljesen ismeretlen a kormányoldal vezető politikusai előtt az, amit Tölgyessy Péter polgári politológus a tv politikai óvodájában elmagyarázott: hogy "a nyugati demokráciákban is kimennek a tömegek az utcára". Bizony, kimennek. O. Viktor ellen nem azért kell fellépni, mert tömegeket visz az utcára, hanem mert klerikális-fasiszta célokért visz ki klerikális-fasiszta tömegeket. Olyan tömegeket, amelyek a nyilas irodalom és a Tormay Cecil féle horhysta giccs bőséges kínálatából választhatnak a könyves standokon, a felállított imasátorban pedig Boldogasszony Anyánk segedelméért fohászkozhatnak, hogy a szentkoronatanhoz megtérő édes hazánk felett ismét árpádsávos lobogók lengedezzenek.

Honnan ered a kormánypártoknak ez a parlamenti kretenizmus?

Ha a közelmúltra szorítkozzunk: elméleti forrása alighanem abban keresendő, hogy a rendszerváltó propaganda élesen szembeállította a *demokráciát a diktatúrával, a parlamentet a politikai erőszakkal*. De vajon minket, marxistákat, nem terhel felelősség? Vajon nem hitték jó néhányan elvtársaink közül, hogy majd nagyobb sűrűlódások nélkül belesimulhatunk a polgári demokráciába? Nem lelkendezett a Szabadság újság macacs rendszerességgel a mi "bimbózó, örvendetesen fejlődő demokráciánkról"? Parlamentet igen, diktatúrát soha többé, fogadjuk meg becsületszóra a burzsoáziának, elvtársak! Mert a diktatúra annyi, mint erőszak, *sztálinizmus*, amit önkorbácsolással és múltunk fáradhatatlan arculverésével kell kiirtanunk magunkból, különben a burzsoázia sohasem fog szóba állni velünk!

Nos, hol vannak a gyökerek, elvtársak? Ha lenne rá helyünk, akár lépésről lépésre ki lehetne mutatni, hogyan mosódott el 50 év alatt – igen, hajszálpontosan 50 év alatt – a marxista gondolkodásban az osztályharc, és rögződött meg helyette a *nyárs-polgári moralizálás, a politikai kérdések felcserélése erkölcsi kérdésekké*. A marxisták tudatában! Nincs tehát miért csodálkoznunk azon, hogy O. Viktor és a mögötte felsorakozott nehézfiúk képesek voltak egy jól célzott fricskával átpöckölni a közfigyelmet az ország súlyos gazdasági és politikai kérdéseiről egyetlen ember magatartásának századrangú erkölcsi kérdésére, átterelni egy politikailag iskolázatlan és erkölcsileg nem is mindig habtszta tömeget a morálizálás zavaros veizeire.

Miben bízhatunk?

O. Viktor láthatólag arra számít, hogy állandósíthatja a nyugtalanságot, a gazdasági zűrzavart és romlást, egészen addig, míg a lakosság többsége meg nem unja, és ha rühelli is a viktoriánus módszereket, türelme fogytán végül is azt mondja: jöjjön inkább a Viktor, csak már rend legyen. Mi pedig miben bízhatunk? Saját erőnkben, ami nincs? Amit eljártunk? Mi csak abban bízhatunk, hogy ez az erélytelen, tétova weimari kormány a helyén marad.
(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

Hogy nem bukik orra a saját árnyékában. Hogy a helyén tartják az EU finánciókés csoportjai, amelyeknek érdekük, hogy a csomagterv megvalósuljon, lenyomja a munkaerő árát, kedvező feltételeket állandósítson a zavartalan kizsákmányoláshoz, és leszorítsa az államháztartási hiányt, mert az infláció hátrálthatná az eurót abban, hogy világpénzként a dollár versenytársává legyen.

Miben bízhatunk tehát? Hol a mi támaszunk? Íme három nyilatkozat, a Népszabadság okt. 6-i számából.

Mosonyi György, a MOL Rt. vezérigazgatója:

„Ebben a kiélezett helyzetben a politikai bizonytalanság életveszélyes, és rendkívül felelős az a politika, amely ezt fenntartja. Eppen ezért kockázatosnak látom a kormányváltási szándékot is: ma egy ennél jóval csekélyebb változás is kiválthatja a piaci bizalom elvesztését.”

Straub Elek, a Magyar Telekom elnöke-vezérigazgatója:

„A megkezdett egyensúlyteremtési folyamat eredményei talán már néhány hónapon belül láthatóak lesznek a befektetői bizalomban. Am a politikai bizonytalanság éppen most fejt ki kedvezőtlen hatását, amikor fontos volna meggyőzni a piaci szereplőket arról, hogy a negatív folyamatok megfordulhatnak.”

Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke:

„A gazdaságnak árt, ha az utcára kerül a politika. A zavargásokról szóló tudósítások rontják a Magyarországról kialakult képet, megkérdőjelezzik az egyensúlyteremtő programok végrehajtását.”

Hát igen: e pillanatban főként a nyakunkon ülő burzsoá kormányban és a mögötte álló finánciókés csoportokban bízhatunk. Erő csak a tőke oldalán van, ez a mi szinte egyetlen támaszunk.

Idáig sülyedtünk.

De mégis, mit tehetünk?

A mai helyzetben neveltséges lenne „köhög a bolha” politikát játszani, olyan követelésekkel előállni (pl. „fizessenek a gazdagok!”), amelyek nagyhangú retorikájukkal csak arra jók, hogy ország-világ előtt bizonyítsák a tehetetlenségünket. Természetesen harcolni kell azért, hogy a terheket a szegények helyett lehetőleg a tehetősekre terhelje a kormány, de örültség lenne azt várni tőle, hogy ez legyen az általános politikai irányvonala. (Ha megpróbálná – amit elképzelni is képtelenség –, abban a pillanatban lapátra tenné a finánciókét.) Azt azonban igenis kötelességünk követelni a kormánytól, hogy lépjen fel erősebben a fasizmussal szemben, szorítsa vissza a fasizmus zsoldosait és vezérkarát. Kötelességünk, hogy összefogva az MSZP baloldalával és minden antifasizista erővel, részt vegyünk az antifasizista mozgalom megszervezésében – annál is inkább, mert világosan érzékelhetjük az utóbbi hetekben, hogy a lakosságnak, különösen az értelmiségnek egy elég tekintélyes hányada visolyog és irtózik a fasizmustól.

Hazai életképek, 2006. október

A „Hírszerző” című internetes hírportálon olvastuk:

„Nyilvánvalóan megfélemlítő jelleggel közli közszereplők telefonszámait egy náci nyelvezetű hírportál. A »korlátlanul magyar« orgánium a neki nem tetsző bírák, újságírók és mások fényképei, címei mellett otthoni telefonos elérhetőségüket is közreadja. Az adatvédelmi biztos szerint ez tilos.

A »kossuthter.com – a hiteles forrás« c. honlap, a tüntetés hivatalos internetes fóruma, »meghurcoltakról« ír, és »jogállamhoz méltatlan döntésnek« nevezi, hogy a bíróságok elkezdtek (szerinte »statáriális«) ítéleteket hozni az elmúlt hetek randalírozói ügyében. »A nyilvánvalóan megtorló, egyúttal megfélemlítő célzatú rendőri és bírósági jogtiprásra válaszul honlapunk a jövőben közzéteszi azon ügyészek és bírák nevét, akik a törvénytelenségek végrehajtói. Részletek rövidesen« – harangozta be a portál október 2-án, és október 6-i bejegyzésükben már valóban ott szerepel »a tüntetésekkel összefüggő előzetes letartóztatások elrendelésében, illetve az elsőfokú ítéletek meghozatalában közreműködő« hét bíró és két ügyész neve, zárójelben a munkahelyük.

»A bírák és az ügyészek neve, munkahelye és a hozzájuk köthető ügyek közzététele nem kifogásolható, a lakástelefon száma viszont személyes adat, amit ilyen módon tilos publikussá tenni« – közölte a Népszabadsággal Péterfalvi Attila adatvédelmi biztos.

A Fővárosi Bíróság felhívta az internetes honlap szerkesztőit, hogy a honlapról az ott feltüntetett bírák és ügyészek nevét, személyes adatait távolítsák el. E cikk írásakor ez még nem történt meg.

Ez azonban még semmi ahhoz képest, amivel a kezdeményezést felkaroló kuruc.info bővítette a nyilvános információk körét.

A kuruc.info a Jobbikhoz közel áll, ám attól független, nyelvezetében nemegyszer gyűlölködő, antiszemita és uszító portál. Főszerkesztője Molnár Balázs, aki azelőtt a Demokratánál és a közrádió Vasárnapi Újság c. műsoránál dolgozott. Egyike a Kossuth-téri »hármaknak«, akik a minap saját magukat jelentették fel a Budapesti

Rendőr-főkapitányságon, mert az MTV székházának ostroma idején részt vettek a Szabadság téri szovjet emlékmű megrongálásában. »Csoportosan és felfegyverkezve leköptem a szovjet emlékművet« – mondta saját tetteről.

Szeptember 19-én a kuruc.info közölte: »A szélsőségesen magyarellenes Klubrádióban Orosz Józsefék gátlástalanul rágalmazták, csöcselékelték a magyar tüntetőket.« Emiatt a kuruc.info közzétette a rádió pontos címét. »Kedd reggel pedig Bánó András uszított, gyűlöletet keltve a rendőrök által brutálisan megtámadott civilek ellen a Nap-keltében.« Ezért közölték Bánó otthoni és mobilszámát. »Oroszét még várjuk, ha szükséges, lakcímüket is közzéteszük.«

Ennél is messzebbre ment a kuruc.info, amikor »Megvan a kislányverő dávidcsillagos neve!« címmel a következőt jelentette: »Nemzetbiztonságiak védelme alatt találtuk meg a dávidcsillagban nyomuló férfit, aki március 15-én a Múzeumkertnél megpróbálta letépni egy 13 éves kislány kokárdáját, majd megütötte. Alább az antimagyar neve, címe. Azonosítottuk a gazembert, a rendőrség kutyakötelessége volna záros határidőn belül vádat emelni ellene.« Ezután következik az állítólagos gyerekbántalmazó neve, lakcíme, otthoni telefonszáma. – Az ügyet felvezető márciusi cikk címe így hangzott: »Kokárdáért ütött a zsidó«.

Ez utóbbi ügyekben egyébként nem láttuk, hogy az adatvédelmi biztos vagy egyéb illetékesek megszólaltak volna.” / Forrás: <http://www.hirszerzo.hu/cikk.php?id=20849>

A Népszabadság okt. 10-i száma írja:

Bírák neve a neten: a megfélemlítés eszköze?

Másodfokon több ítéletet módosítottak „A Fővárosi Bíróság számos esetben felülvizsgálta az első fokon hozott döntést, és megszüntette az előzetes letartóztatást. Információk szerint ennek oka lehetett az is, hogy a bírákat a büntető kollégium vezetője megbeszélésre hívta. Előfordult, hogy egyszerre húsz embert engedtek el, igaz, egy részüknél lakhelyhagyási tilalmat rendeltek el. Legalább egy esetben már a szabálysértési eljárásban kiszabott büntetésről szóló végzést is hatályon kívül helyezték. ... Az eddig meghozott ítéletek megalapozottságát szintén vitatják. ... forrásaink hangsúlyozzák: a csoportosan és felfegyverkezve elkövetett, hivatalos személy elleni erőszak miatt kiszabott másfél éves, illetve egy év nyolc hónapos ítélet korántsem olyan szigorú, mint egyesek vélik. A bíró ilyen esetben öt évig terjedő szabadságvesztéssel sújthatja a vádlottakat, tehát ezúttal csak a lehetséges büntetési tétel harmadát alkalmazták.”

Rozsnyai Ervin

Évfordulót ünnepelnek idén Magyarországon. Összeállításunkban szeretnénk rámutatni az események olyan oldalára, amelyről a hivatalos körök nem beszélnek.

Köztársaság tér, 1956

... Amikor a harckocsik lövegei hatalmas réseket ütöttek már az épület falán, és több helyiség lángokban állt, nyilvánvaló volt, hogy a védők kézifegyvereikkel nem tarthatják magukat. Mező Imre úgy határozott, kimegy fehér zászlóval a támadókhoz, és megpróbál megállapodni velük. Asztalos János és Papp József ezredek vele tartottak. Kiléptek a kapun, Mező meglengette a zászlót. A székház kapujával szemben egy falábú férfi előlépett ekkor egy fa mögül, és géppisztollyal mindhármukat lekaszált.

Amikor Asztalos vérbe borultán elterült a járdán, rárohantak, tépték, szaggatták róla az egyenruhát. A Kun utcai kórház műtősnője rémülten nézte. A szörnyű látványtól idegei felmondták a szolgálatot. Miközben az őrző tömeg egy része Asztalossal végzett, a többiek Pappot fogták körül. Valaki kiabálni kezdett: Gyerünk, ez egy ezredes! Nekiestek az eszméletlen embernek, ordítva rugdosták. A tömegből valaki felülvoltott: Kivenni a szívét! Az ezredes mellett álló J. P.-nek valaki egy huszonöt centiméter hosszú, három centiméter széles pengéjű, barna famarkolatú tört nyomott a kezébe. Papp kezét-lábát lefogták, J. P. pedig a tört többször is az ezredes szívébe döfte. A kifröccsenő vér elöntötte J. P. ballonkabátját. Ezután mások Papp felhasított mellkasát kezdték feszegetni, és a kezükkel tépték ki az ezredes szívét.

John Sadovy, az amerikai "Life" magazin riportere írja a folyóirat 1956. decemberi különszámában: "Felkelő csoportok érkeztek a mellékutcákból, kiabáltak, és behatoltak a házba. Az épület előtt harminc-nyegen halott hevert a földön. Egy sorban feküdtek. Olyan volt ez, mint egy krumpliföld, csak emberek feküdtek ott krumpli helyett." Az elfogott karhatalmistákat állandó ütlegelés közepette a falhoz állították, mintegy huszonöt főnyi kivégzőosztag végzett velük.

Elek László sorkatonának sikerült még az épületben civil kabátot szereznie. Amikor vitték a következő csoporttal a falhoz, valaki rákiáltott: "A civilkabátos álljon ki közülük!" Mások is kiabáltak: "A civil álljon ki, te nem tartozol közéjük!" Elek visszakabátolt: "Én is közéjük tartozom!" Egy bámészkodó hatalmas ütést mért puskájával Elek fejére. Elek megtántorodott, egy bajtársa támogatta. Együtt állították őket a falhoz. A sortűz után valamennyien holtan maradtak a járdán.

Így halt meg Elek László közkatoná, aki talán megmenekülhetett volna, de inkább kitartott bajtársai mellett.

John Sadovy, a riporter, szemtanúja volt a gyilkos sortűznek. "Egy méternyire álltam ettől a csoporttól. Egyikük egyszerre

Évforduló

összecsuklott. Egészen közelről lehetnek a bordái közé. Úgy hulltak a földre, mint a lekaszált búza. Nagyon kecsesen. Egy másik fiú rohanva jött ki a házból. Láttam, hogy a barátai meghaltak, megfordult, behatolt a tömegbe. Kivonszolták onnan. Csak egyetlen felvételt készítettem róla, és már vége volt. Könnyeim végigfolytak az arcomon. Három évet töltöttem háborúban, de amit ott láttam, semmiség volt ehhez a borzalomhoz képest."

Sadovy riportja és képei bejárták a világot. Megjelentek többek közt a "Dél-amerikai Magyar Hírlap"-ban is, a következő szalagcímmel: "Így gyilkolnak az oroszok." A kivégzés előtt álló katonák képe alatt pedig ez a szöveg állt: "Szovjet-Oroszország kommunista kormánya számára a képen látható férfiaknak egyetlen nagy bűnük az volt, hogy állampolgárokhoz méltóan akartak élni egy szabad és független Magyarországon. Feltartott kezekkel egy orosz kivégzőosztag előtt állnak."

Az amerikai elnök nyilatkozata

1956 október 31-én, egy nappal a Köztársaság-téri vérengzés után, Dwight Eisenhower amerikai elnök nyilatkozott a televízióban és a rádióban. Többek közt ezt mondta:

"Ma láthatólag új Magyarország születik ebből a küzdelemből, olyan Magyarország, amely – szívből reméljük – megismeri a teljes és szabad nemzeti létet. Örömmünk telt e történelmi eseményekben."

Néhányan a résztvevők közül

Egyik résztvevője volt a vérengzésnek az alvilágban "Falábú Jankó" néven ismert bűnöző, akinek fényképét a "Life" 1956. november 12-i száma "A fállábú hős" aláírással közölte. A "hős" valódi neve Mesz János, 16-szor ítélték el különböző köztörvényes bűncselekményekért: lopás, rablás, hatóság elleni erőszak, botrányokozás stb. Falábú mint szabadságharcos nemzetőr alezredesi rendfokozatot viselt. November 4-e után sem tette le a fegyvert: tűzharcban esett el, a Rákóczi úti Verseny Áruház kirablásakor.

Galgóczi Zoltán, egy horthysta tiszt fia. Köztörvényes bűncselekményekért négyszer ítélték el, 1956 októberében a börtönből szabadították ki. Testére tetováltatta az angol és az amerikai zászlót, valamint "Az USA fia" felírást.

Nagy József. Köztörvényes bűncselekményekért nyolcszor ítélték el. Őt is a börtönből szabadították ki.

Vass Lajos. Köztörvényes bűncselekményekért háromszor ítélték el. Jobb karjára "Bosszú és végzet" felírást tetováltott.

A "Life" riportja beszámol egy tiszt meglincseléséről a Köztársaság-téren. A véresre vert ember egy személyautó elé zuhan; a sofőr a kocs első kerekeivel átgá-

zol rajta. Kötelet hoznak, a halottat fejfelé fölkaasztják, majd többen nekiesnek, puskával verik, késsel és törrel döfködik. A riporter lefényképezi a jelenetet, a kép aláírása: "Egy eltorzult arcú nő leköpi a tetemet." A nő szerepelt már a bűnügyi nyilvántartásban: hivatásos prostituált, tizenhatszor elítélt köztörvényes.

Vidék: a gombügynök halála

Özvegy Freimann Lajosné budapesti lakos elmondja a következőket: "Férjem 1956. október 23-án reggel elindult szokásos üzleti útjára. Miskolcra ment. Ott október 26-án déli 2 órakor a tömeg bestiális módon meggyilkolt egy Gáti nevű rendőrtisztet. Amikor a bántalmazások következtében már alig élt, a szállodával szemben felakasztották. Férjem véletlenül a szálloda előtt állt és akaratlanul szemtanúja volt a gyilkosságnak. Egyesek szerint kijelentette: ezt nem lenne szabad egy emberrel elkövetni. A tömeg – amelynek egy része, mint később kiderült, büntetett előéletű fegyenc volt – férjemre támadt: itt van a zsidó Gáti öccse, ő is ávós! Férjem beszaladt a szállodába. A portás ismerte, magyarázta a tömegnek, hogy a férjem pesti ügynök. A támadók erre megverték a portást és a pincéreket, akik szintén a férjem védelmére keltek. Utolérték a férjemet, valaki kihozott a konyhából egy hosszú szeletelő bárdot, és azzal leütötte. Amikor rájöttek, hogy nem Gáti öccse, nevetve mondták: nem baj, egy zsidóval kevesebb! Utána levetkőztették, hogy meggyőződjenek zsidó voltáról, és felakasztották a rendőrtiszt mellé. A tömegből valaki odakiáltott: ne verjétek agyon, élve akarjuk felakasztani! – A férjem 36 éves volt, soha nem politizált, 12 évvel azelőtt megjárta Auschwitzot. A gyilkosok ki is rabolták, elvették tőle az üzleti útján inkasszált 12000 forintot."

Zsidóüldözés

Tápiógyörgyén, a volt földbirtokos kastélyában, a magyar állam szeretetotthont létesített 120 idős, munkaképtelen, zsidó vallású személy számára. 1956. október 25-én megtámadták az otthon ápoltságait. A 75 éves Hajos Mór, volt mérnök, az otthon ápolója, így mondja el a történeteket: "Éjfél-tájig egy nagyobb csoport fegyveres tört be az otthonba. A kapuban Varga Ilona, az otthon keresztény vallású könyvelője, kérlelte őket, ne bántsák az idős embereket. Félrelökték, és behatoltak a földszinti szobákba. Kiabáltak: zsidók, ki az ágyból! Aki nem engedelmeskedett elég gyorsan, azt egyszerűen kiborították az ágyból, például a 82 éves Markovits Mórét, vagy Kohn Mártont – őt a földön még össze is rugdosták. Egy asszony lehúzta a karikagyűrűjét, és könyörgött: más vagyonom nincs, vigyék ezt, csak az életünket hagyják meg. Egy suhanc azt felelte: nekünk pont az életetek kell, rohadt zsidók!"

Schwimmer Béláné mándoki lakos beszámolt róla, hogy 1956. november 18-án (folytatás az 5. oldalon)

(folytatás a 4. oldalról)

egy héttagú csapat betörte a zsidók lakásainak ablakát, éjjel 11-kor pedig behatoltak a lakásába, őt magát földre teperték, arcát, testét késsel összevagdosták, a bútorokat összetörték.

Debreceni, hajdúböszörményi, aranyosapáti és más Hajdu megyei zsidó vallású lakosok előadták, hogy lakóhelyükön vad antiszemita izgatás folyt, az ablakokra és a kirakatokra üvegvággóval nyilas- és horogkereszteket karcoltak, a falakra felírták: Icig, nem viszünk Auschwitzig!

Mindenki ártatlan?

Az októberi események alatt az ország különböző börtöneiből több mint 13 000 foglyot szabadítottak ki, köztük csaknem tízezer közönséges bűnözőt. Például a következőket:

Alföldi Béla, volt nagykereskedő – 1944-ben pénzért vállalta 12 üldözött bűntudatát, később átadta őket a Gestapónak.

Bakos József, a Héjjas-féle terrorkülönítmény tagja, az orgoványi kegyetlenkedések egyik résztvevője.

Balogh Mihály, volt csendőr, a kínzásairól hírhedt Juhász-féle nyomozócsoport tagja, aki a baloldali mozgalmak számos résztvevőjét tartóztatta le (pl. Veres Péter).

Baricz Károly volt csendőrtiszt, az 1935-ös atkári csendőrsortűz parancsnoka. (Nyolc parasztembert lőttek agyon.)

Beél József és *Bokor Gyula* detektívek, Rózsa Ferenc, Schönherz Zoltán és számos más munkásmozgalmi vezető megkínzásának résztvevői.

Begre Albert 13 évre ítélte rabló.

Dr. Csikvári Ákos horthysta r. százados, többszörös gyilkos.

Dövényi Nagy Lajos háborús bűnös, a "Magyar Futár" c. nyilas lap szerkesztője.

Duhony Lajos, 20 évre ítélte gyilkos.

Egyik meglincselt áldozat a Köztársaság téren

Királyi Gábor, a Héjjas-különítmény tagja, 11 ember gyilkosa.

Meskö Zoltán nyilasvezér, nyilas miniszter.

Mészáros Lajos, 80 "partizángyanús" fogoly kivégzésére adott parancsot, tízet ő maga ölt meg.

Nagy János, az 1942-es újvidéki vérengzés egyik vezéralakja.

Szakvári Emil, nyilas miniszter.

Varga Rezső, sikkasztó, szabadulása után résztvett Sarkadi István ügyész és Fodor Pál meggyilkolásában.

Újjáalakult pártok

A gombamód szaporodó pártok közül néhány: Magyar Élet Pártja, Keresztény Magyar Párt, Nemzeti Tábor, Keresztény Néppárt, Magyar Nemzeti Bizottmány, Nyilaskeresztes Párt.

A Nemzeti Tábor programjának 6. pontja: "A magyar szocializmus az ősi magyar közösségi eszmén, a vérszerződésen alapszik."

Szemelvények a nyugati sajtóból

Berliner Zeitung, 1956. november 20.: "A kiképzett magyar emigránsok részvétele a magyarországi véres eseményekben most már kétségtelenül megállapítható. A felső-bajorországi Traunstein közelében egy amerikai vezetés alatt álló tábor van, amelyben Franco-Spanyolországból származó katonatisztek és a magyar fasiszta szervezetek tagjai képezik ki gerillaharcra az embereket. Október 20-a után ebbe a táborba nagy csoport magyarországi sváb érkezett, akik 1945-ben Nyugat-Németországba menekültek, mivel a fegyveres SS tagjai voltak. Szervezetük Münchenben a Himmelreich Strasse 3. alatt működik."

Reynolds News, London.: "A magyar forradalmárok jobboldali radikálisok. Magyar fasiszták özönlenek külföldről Magyarországra. Fennáll egy szélsőséges fasiszta rendszer veszélye, Horthy tengernagy és Szálasi követőinek vezetése alatt."

L'Express, Párizs, november 9.: "A haragvó tömeg vadul öldökölt, nem a politikai rendőrség tagjai voltak az egyedüliek, akiket meglincseltek. Bizonyos nemzeti tanácsok többé-kevésbé náci irányzatokat mutatnak."

Reuter hírügynökség, London.: "A felkelés, amelyet kezdettől fogva jobboldali csoportok támogattak, olyan helyzetbe csúszott, amelyben a Horthy-restaurációért fellépő elemek győzelme már nem lehetetlen. Budapesten embervadászat folyik. Az egész országban olyan jelenetek játszódnak le, amelyek a fehérek 1919-es visszaterésére emlékeztetnek."

Daily Telegraph, London, október 30.: "A katonai és rendőri egységek által nem korlátozott erőszak karmaiba ragadta Budapestet."

Daily Express, London, október 31.: "Napirendre került a csöcselék terrorja, a lincstörvény."

Volksstimme, Bécs, november 27.:

"Kéthly Anna, az ismert magyar emigráns szociáldemokrata vezető, a Nagy Imre-kormány tagja elmondta: az ÁVH elleni gyűlölet egy mindenki ellen irányuló irtóhadjárattá vált, akit csak megvédolhattak azáltal, hogy kommunista párttag és funkcionárius. Nemcsak ezeket az embereket, hanem felségüket és gyermekeiket is üldözték, megölték, és nemcsak hogy megölték, hanem olyan módon gyilkolták le őket, hogy azt le sem lehet írni. Ezeket az eseményeket csak ahhoz a szörnyű időhöz lehet hasonlítani, amelyet a magyarok 1919-ben, a Tanácsköztársaság leverése után, Horthy alatt éltek át."

Egy áldozat emlékére

Kalamár József, a csepeli városi tanács elnöke, 1895. október 16-án született Seregélyesen. Édesapja útkaparó volt. Ő maga 6 elemi elvégzése után asztalosnak tanult. 1913-ban került Csepelre. 1913-ban behívták katonának. Mint a Népszava levelezőjét, 1917-ben hadbíróvá állították. 1919-ben a csepeli vörös gyalogezred önkénteseként, fegyverrel védte hazáját a betolakodók ellen. A Tanácsköztársaság leverése után a Margit-körúti fegyház, majd a zalaegerszegi internálótábor foglya lett. 1921-ben térhetett vissza Csepelre. Több sztrájkban vett részt; 1933-ban Madzsar Józseffel és a Társadalmi Szemle szerkesztőségének más tagjaival együtt letartóztatták. Kiszabadulása után a vasiparban nem tudott többé elhelyezkedni, a GYOSZ feketelistára tette. Egy ideig olajfűző munkás volt, később – újabb munkanélküliség után – a Hazai Fésűsfonóban kapott munkát. 1942-ben ismét letartóztatták, a Nádasdy-laktanyába vitték, utána rendőri felügyelet alatt állt. – A felszabadulás után Csepel főbírája lett, 1954-től a Csepeli Tanács elnökeként tevékenykedett.

1956. október 26-án Királyerdőre hurcolták, és szadista módon meggyilkolták. Holttestét megrugdosták, összeszurkálták, szájába szemetet tömtek. Sirassa őt tehetetlen könnyekkel, ökölbe szorulva ez a vers.

Kalamár József éneke

Székfű nőtt szívemben, vas az ültetője,
homlokomban ólom, rózsza nyílt belőle.
Testemben a halál pirosat virágozott,
emlékeztek-e rá, csepeli akácok?

Emlékeztek-e a dülöngő ködökre,
véremmel ittasult, keserű rögökre?
Ágatok a szélben sír-e szegyenében,
hogy nem lett husággá, suhintani értem?

Akiből vétettem, Csepel gyári népe,
szólíts számadásra, im állok elébe:
hulló éveimet sose számolgattam,
földedbe vettem, kenyerednek adtam.

Véremet ha veszik, az is a te véred,
keserű rögökben terem abból élet,
életemnek nedve a mélybe szívárogo,
lombotokká lésszen, csepeli akácok.

Összeállította és a záró verset írta:

Rozsnyai Ervin

KÖSZÖNTJÜK A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 89. ÉVFORDULÓJÁT!

Wirth Ádám:

Október történelmi példája és üzenete

(Részletek a Marx Társaság 2003 október 17.-i ülésén elhangzott előadásból)

Az egyenlőtlen gazdasági és politikai fejlődésnek, az imperialista világrendszer ellentmondásainak elemzése alapján Lenin arra a következtetésre jutott, hogy **“szocializmus nem győzhet egyidejűleg valamennyi országban. Először egyetlen vagy néhány országban fog győzni, a többi pedig bizonyos ideig burzsoá vagy a burzsoá rendig el sem jutott ország marad.”** Az imperialista világháború világméretű felgyorsította a forradalom érlelődését. A cári Oroszországban, amely az egész imperialista rendszer leggyengébb láncszeme volt, a leghamarabb tört ki a forradalom.

Lenin világosan látta, nyíltan beszélt róla, hogy Oroszországban könnyebb volt elkezdeni a forradalmat, mint azt folytatni és befejezni. Arra számított, hogy a forradalom győzelme további, Oroszországnál fejlettebb országokban megkönnyíti majd az orosz forradalom helyzetét is. A forradalom győzelme azonban újabb országokban elmaradt.

Az oroszországi helyzet sajtószerűségét 1917 után Lenin a következőképpen jellemezte: “mi, Oroszország proletariátusa, **előbbre** vagyunk minden Angliánál és minden Németországnál politikai rendünk tekintetében, a munkások politikai hatalmának ereje tekintetében, ugyanakkor **mögötte** maradunk a legelmaradottabb nyugat-európai államnak is a komoly államkapitalizmus szervezete tekintetében, a szocializmus anyagi-termelési “bevezetésére” való felkészültség foka tekintetében”.

Ebben a helyzetben kétféle veszély leselkedett a forradalomra. “Helyrehozhatatlan hiba” lenne, írta Lenin, ha a gazdasági “erőink” és politikai erőnk közötti diszharmóniából azt a következtetést vonnánk le, hogy nem kellett volna kezünkbe venni a hatalmat”. Az ilyen “betokosodott emberek” elfelejtik, hogy “harmónia” nem lesz sohasem, hogy az nem lehetséges a természet fejlődésében, mint ahogy nem lehetséges a társadalom fejlődésében sem. “Csak egy csomó kísérlet eredményeképpen – amelyek közül mindegyik, önmagában véve, egyoldalú, bizonyos értelemben diszharmonikus lesz – jön létre a teljes szocializmus az **egész** világ proletárainak forradalmi együttműködéséből”.

A forradalomra leskelődő másik veszélynek a “forradalmi frázispuffogatást” tekintette. “Nyilvánvaló hiba volna, írta, ha

szabad teret adnánk a szájhősöknek és frázispuffogatóknak, akik engedik magukat elragadtatni a “ragyogó” forradalmiságtól, de akik következetes, megfontolt, körültekintő, a legnehezebb átmeneteket is figyelembe vevő forradalmi munkára nem képesek.” A “kommunista gögöt és fennhéjázást”, a “kommunista fecsegést” később is a forradalom ellenségének nevezte.

Az októberi forradalom győzelme után A “*baloldaliság*”, a *kommunizmus gyermekbetegsége* című munkájában Lenin feltette a kérdést: mi volt a **bolsevikok sikerének feltétele**? Az egyik alapvető feltétel az volt, hogy “a bolsevizmus 1903-ban a marxista elmélet sziklaszilárd alapján keletkezett”. A siker másik feltétele a bolsevikok következetes politikai harca volt a jobboldali opportunizmus, a kispolgári forradalmiság, az anarchizmus, a “frázisforradalmiság” ellen. A bolsevizmus ereje a **következetes, megfontolt, körültekintő, a legnehezebb átmeneteket is figyelembe vevő forradalmi munkában** volt. Ma is időszerű erre emlékezni és emlékeztetni.

Az orosz forradalom szociáldemokrata, mensevik “kritikusairól” írta Lenin: “Valamennyien marxistáknak nevezik magukat, de a marxizmust hihetetlenül vaskalaposan fogják fel. “A végletekig sablonos példál az az érvelésük, amelyet a nyugat-európai szociáldemokrácia fejlődése idején szóról szóra bemagoltak, és amely abban áll, hogy mi nem értünk meg a szocializmusra, hogy a szocializmusnak nálunk – ahogy a közülük való különféle “tudós” urak mondani szokták – nincsenek meg az objektív gazdasági előfeltételei.” “A szocializmus megteremtéséhez – mondják önk – civilizáltságra van szükség. Nagyon helyes. De miért nem teremthetjük meg mi idehaza előbb a civilizáltságnak olyan előfeltételeit, mint a földesurak kiűzése és az oroszországi tőkésök kiűzése, aztán kezdve meg a haladást a szocializmus felé? Milyen könyvekben olvasták önk, hogy a történelem ilyen megszokott rendjének módosulásai megengedhetlenek vagy elképzelhetlenek?” “Szó se róla, a Kautsky módjára írott tankönyv igen hasznos dolog volt a maga idején. De mégiscsak ideje már szakítani azzal a gondolattal, hogy ez a tankönyv a világ további fejlődésének minden fejlődési formáját előre látta. Azokat, akik így gondolkodnak, ideje volna már egyszerűen tökfilkóknak nyilvánítani.”

*

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom a világtörténelem első győztes proletárforradalma volt, amely a burzsoázia és a földbirtokos osztály hatalmát, a kizsákmányoló államát a munkások, és parasztok államával váltotta fel, s ezzel megnyitotta az utat egy új, az előzőnél igazságosabb társadalmi rendhez. “Mi elkezdtük ezt a művet. – írta Lenin a forradalom negyedik évfordulóján – Hogy mikor, mennyi idő alatt és melyik nemzet proletárai fogják befejezni – lényegtelen kérdés. A lényeges az, hogy a jég megtört, az út megnyílt, az irány ki van jelölve.”

A szovjethatalom kivívása és megvédelése után az oroszországi forradalomban a **szocializmus építésének feladatai** kerültek előtérbe. “A szocializmus most már nem a távoli jövő kérdése, nem valamilyen elvont elképzelés, nem valami szentkép. Ami a szentképeket illeti, róluk megmaradt a régi nagyon rossz véleményünk. Mi a szocializmust bevittük a mindennapi életbe és ott kell eligazodnunk. Ez napjaink feladata, ez korunk feladata” – jelentette ki Lenin utolsó nyilvánosan elhangzott beszédében.

Az új társadalom építéséhez nem állt rendelkezésre kész recept, nem létezett (nem létezhetett) a szocializmusnak minden országra adaptálható “klasszikus modellje”, amely mércéül szolgálhatott volna az új társadalom építéséhez. Lenin határozottan ellenezte, hogy az új pártprogramba bekerüljön a kész szocializmus részletes jellemzése. “A szocializmust jellemezni nem tudjuk; milyen lesz a szocializmus, amikor eléri kész formáit – ezt nem tudjuk, ezt nem tudjuk megmondani. Ellenben azt meg tudjuk mondani, hogy a szociális forradalom korszaka megkezdődött, hogy ezt meg ezt végrehajtottuk és ezt meg ezt meg akarjuk tenni... Ha mi a legkisebb igényt is támasztjuk arra, amit nem tudunk megadni – ezzel csökkentjük programunk erejét. Az embereknek gyanús lesz, hogy a mi programunk csupán fantázia.”

Menthetetlen álmodozóknak nevezte azokat, akik azt képelték, hogy egy olyan úttörő jellegű történelmi vállalkozás, mint a szocializmus alapjainak lerakása, megvalósulhat tévedések, hibák, kudarcok, visszavonulások és újratekintések nélkül. Csak azok a kommunisták nem vesznek el, val-

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

lotta, akik “nem ringatják magukat illúziókban, / de nem is csüggednek el, akik megőrzik szervezetük erejét és rugalmasságát, hogy ismételten “előlről kezdhessek” a hihetetlen nehéz feladat megoldását”. Fontosnak tartotta, hogy a kommunisták bajok és szenvedések, kudarcok és balsikerek ellenére se csüggedjenek, hanem “buzgón és kitartóan tanulva, minden lépésüket gyakorlatilag ellenőrizve, ne riadjanak vissza attól, hogy az elkezdett munkán újból és újból változtassanak, hogy hibáikat – miután jól átgondolták jelentőségüket – kijavítsák”. Ez volt a szocializmus építése lenini tervének lényege.

A megvalósulás útja **nehéz és rögzös** volt. Az osztályharcban le kellett győzni a kapitalizmus visszahúzó erőit. Nemcsak a burzsoázia katonai, gazdasági és politikai ellenállását kellett letörni, a kispolgári anarchiát és ösztönösséget is le kellett küzdeni. A fejlődés folyamata, ellentmondásos, ahogyan ezt Lenin előre látta, sok tekintetben “egyoldalú és diszharmonikus” volt. Előfordultak hibák, “elhajlások”, bűnös törvénytelenések, megtorpanások és visszahúzó erők. Programjainkban sokszor “olyasmire is igényt támasztunk, amit nem tudunk megadni”. Az emberek számára ezért “gyanús lett, hogy programunk csak fantázia”. A legfontosabb azonban az volt, minden nehézség és buktató ellenére, elkezdődött és előre haladt egy új társadalom építése.

T.G.M. szerint a szocialista országokban nem szocializmus épült, hanem *kollektív kapitalizmus*. A 80-as és 90-es évek fordulóján nem is rendszerváltás ment végbe, hanem mindössze a kollektív kapitalizmus alakult át *magánkapitalizmussá*. Egyes cikkek szerzői “nyers kommunizmust”, “kaszárnya kommunizmust”, az ázsiai termelési mód mintájára “keleti despotizmust”, “despotikus kommunizmust”, “ázsiai kommunizmust” emlegetnek. Az ilyen és hasonló nézetek bírálata meghaladja a mostani előadás kereteit. Fontos azonban világosan leszögezni: az elmúlt évtizedekben nem “államkapitalizmus”, nem “kollektív kapitalizmus”, nem a “despotizmus” valamilyen változata, hanem alapjaiban szocializmus épült ezekben az országokban.

Alapvetően átalakultak a tulajdonviszonyok és az osztályviszonyok. A termelési eszközök döntő része közösségi tulajdonba került. A kapitalizmus gazdasági anarchiáját és válságait tervgazdálkodás váltotta fel. Megszűnt a munkanélküliség, teljes volt foglalkoztatottság. A termelés legfőbb célja a tőkés profit helyett a dolgozók növekvő szükségleteinek kielégítése lett. Kialakulóban volt a munka új társadalmi szervezete, a munkafegyelem új formája.

Csökkenek a társadalmi különbségek, fegyorsult és tömegessé vált a társadalmi mobilitás. Kibontakozott a kulturális forradalom.

Igaz, az új szocialista formákat nem mindenben és nem mindenütt sikerült megfelelő tartalommal kitölteni. A közösségi tulajdon létező formája (állami tulajdon, szövetkezeti tulajdon) még nem jelentette automatikusan és minden tekintetben a termelés reális társadalmisítását. A tervezés, a gazdaságirányítás, a munka társadalmi szervezete nem volt eléggé hatékony. A termelékenység elmaradt a gazdaságilag fejlettebb tőkés országok színvonalától. A dolgozói demokrácia nem érvényesült következetesen. A társadalom életének számos területén újratermelődött a bürokrácia, a korrupció. Súlyos törvénytelenések fordultak elő. A magánszektorban, de az állami és szövetkezeti szektoron belül, is továbbéltek, újratermelődtek, terjedtek a magántulajdonosi viszonyok (“második gazdaság”, gebines, vgmk-ák, stb.), ami magában rejtegette a kapitalizmus újjászületésének lehetőségét és veszélyét is.

A szocializmust építő országokban megszülető új társadalom még nem a szocializmus kész és tökéletes formája volt. Nem “teljes” szocializmus volt. Emlékezzünk Lenin korábban már idézett szavaira: teljes szocializmus csak egy csomó – önmagában egyoldalú és bizonyos értelemben “diszharmonikus” – kísérlet eredményeként, az egész világ proletariátusának együttműködéséből jöhetett létre. A szocialista országok “kísérletei”, szocialista világrendszer kialakulása Földünk területének több mint egy ötödén, csak az első – de valóságos, történelmi jelentőségű – úttörő lépés volt ebben az irányban. Ahogy Lenin fogalmazott: **a jég megtört, az út megnyílt, az irány ki volt jelölve.**

*

A forradalom kezdetekor Oroszország gazdasági téren, a civilizáltság és a kultúráltság foka tekintetében elmaradott ország volt. Képletesen szólva: a faeke és az analfabétizmus országa. Egyszerre kellett tehát megoldani az új társadalom építésének önmagában is nehéz feladatát, és a civilizáltság és a kultúra tekintetében “nem egészen szokásos módon” utolérni a többi népeket. A Szovjetunió történelmileg rövid idő alatt felzárkózott, számos területen utolérte, néhány területen meg előzte a fejlettebb tőkés országokat. Gondoljunk például a rakétegyártásra és az űrkutatásra, atom- és hidrogénbombák gyártására, az atomenergia békés hasznosítására, a szovjet oktatási rendszerre, a szovjet kultúrára és művészetre, az egészségügyi és szociális ellátásra. Példátlannul gyors ütemben fejlődött és korszerűsödött az ipar és a mezőgazdaság. Ezek letagadhatatlan tények.

Mindezt a Szovjetunió úgy érte el, hogy idejének mintegy felét háború, polgárháború, háborúra való felkészülés, háború utáni helyreállítás töltötte ki, és a békés periódusokban is jelentős károkat okozott neki a hidegháború, a gazdasági és műszaki embargó, a kiprovoált fegyverkezési verseny. Mindez rendkívüli erőfeszítéseket és nem kevés áldozatot követelt a szovjet néptől. Az életkörülmények javultak, az életszínvonal emelkedett, megszűnt a munkanélküliség, a tőkés országoknál nagyobb volt a szociális létbiztonság, de az életszínvonal egyelőre elmaradt a gazdag nyugati tőkés országoktól.

A Szovjetunió alapvetően ledolgozta az örökölt történelmi elmaradottságot, a gazdaság fejlődésének sok területén azonban még továbbra is elmaradt a legfejlettebb tőkés országoktól. A kiélezett gazdasági versenyben lépést kellett tartani a technikai haladás, a tudományos technikai forradalom újabb kihívásaival. Ez új erőforrásokat és erőfeszítéseket, a gazdaság fejlesztéséről az intenzív fejlesztésre való áttérést, a minőségi követelmények előtérbe állítását, a hatékonyság fokozását, a tervezés és irányítás, a munka szerveztségének tökéletesítését követelte meg.

A szocializmus **megújítására és továbbfejlesztésére** volt szükség. Már Lenin hangsúlyozta a reformok megváltozott szerepét a forradalom győzelme után. “Az igazi forradalmárok éppen akkor törték ki a nyakukat (nem külső vereség, hanem ügyük belső kudarca értelmében), írta, amikor elvesztették fejüket és képtelenné váltak arra, hogy a legnagyobb hidegvérrel, teljesen józanul megfontolják, mérleljék, ellenőrizzék, mikor, milyen körülmények között, melyik területen kell forradalmi módon cselekedni, s mikor, milyen körülmények között, melyik területen kell áttérni a reformista cselekvésre”. A kérdés csak az: mi a reformok iránya és jellege? Erősítik vagy azt gyengítik a szocializmust? A szocializmus továbbfejlesztése irányába mutatnak, vagy a kapitalista elemek újratermelődése és erősödése irányába? A Szovjetunió vezetői előbb ingadoztak, bizonytalankodtak, késlekedtek, majd megindultak a kapitalista reformok irányában. Ez a folyamat, az imperializmus fokozódó nemzetközi nyomása alatt, Gorbacsovék áruháza következtében, a Szovjetunió összeomlásához és a szocializmus feladásához vezetett. Nemcsak a Szovjetunióban, más országokban is. A szocializmus reformjáról, modellváltásról beszéltek, a valóságban azonban megreformálhatatlannak tartották a szocializmust, / olyan reformokat indítottak el, amelyek előrevetítették és előkészítették a “rendszer-váltást”, vagyis a kapitalizmus restaurálását.

(folytatás a 8. oldalon)

(folytatás a 7. oldalról)

*

“Nagyon kényelmes lenne világtörténelmet csinálni, ha csak azzal a feltétellel vennék fel a harcot, hogy az esélyek csalhatatlanul kedvezőek” – írta Marx. Minden forradalom forradalmi és ellenforradalmi erők kielezett küzdelme, amelyben a forradalmi erők sincsenek eleve bebiztosítva az elbukás ellen. “Nem volt, nincs, nem lesz, és nem is lehet olyan forradalom, amely ne kockáztatná, hogy vereséget fog szenvedni” – mondta Lenin A szocializmus és a kapitalizmus erői közötti harcban, melyben az új társadalmi rend teljes és végleges győzelme a történelmi tét, a szocializmus ellenfelei kihasználják a szocialista erők minden gyengeségét és megingását. Lecsapnak, és ellenforradalmi ellentámadásba lendülnek akkor is, amikor úgy érezzük, a győzelem már csak karnyújtásnyira van. Több mint félévszázaddal a Nagy Októberi Forradalom után, ezt tették a szocialista országokban is.

1919-ben jelentette ki Lenin: “Ha az imperialisták holnap megdönténék is a bolsevik hatalmat, akkor sem bánnánk meg egy másodpercre sem, hogy a hatalmat kézbe vettük”. Ami az imperialistáknak 1919-ben, 1941-42-ben, 1956-ban nem sikerült, az elmúlt század 90-es éveiben sikerült nekik. A Nagy Októberi Forradalom azonban nem volt hiábavaló, eszméi és példája tovább élnek, maradandó hatással voltak és lesznek a történelemre. **Új korszakot** nyitott az emberiség történetében.

Azok az alapvető társadalmi okok, amelyek 86 évvel ezelőtt kiváltották a szocialista forradalmat, korunkban sem szűntek meg. A kapitalizmus belső ellentmondásai éleződnek. A szegény és a gazdag országok közötti kiáltó ellentét növekszik. A kizsákmányoló tőkés rendszer egyre elviselhetetlenebb az emberiség többsége számára. “Szocializmus vagy barbárság”: az emberiségnek választania kell. Egyre többen vannak, akik úgy gondolják: lehet más a világ.

Ma még nem tudható, mikor, milyen formában, mely országokban vagy globálisan kezdődik majd el a jövő szocialista forradalma. “Tévedés volna azt hinni, figyelmeztetett Lenin, hogy a forradalmi osztályok mindig elég erősek ahhoz, hogy véghez vigyék a forradalmat, amikor a forradalom a társadalmi és gazdasági fejlődés feltételei folytán teljesen megérett. Nem, az emberi társadalom berendezése nem ilyen ésszerű és nem ilyen “kényelmes” az élenjáró elemek szempontjából. A forradalom megérlelődhet, s meglehet, hogy a forradalmi alkotóerők nem elégségesek ennek megvalósításához – ilyenkor a társadalom rothadásnak indul, / s ez a rothadás olykor évtizedekig elhúzódik”. Ma is

ilyen elhúzódó “rothadásnak” vagyunk tanúi és szenvedő részesei.

Viszonylag könnyű forradalmárnak lenni forradalmi helyzetben, forradalmi körülmények között, írta Lenin. “Sokkal nehezebbnek, és becsebbnek” tartotta a kommunistáknak **nem forradalmi körülmények között** végzett szívós munkáját, amely a még öntudatlan, még közömbös, a szokásokhoz megrögzötten ragaszkodó, még fel nem ébredt tömegeket “felébreszti”, és “a tudatos harc felé vezeti”. A kommunistáknak mindenütt ott kell dolgozni,

ahol tömegek vannak – figyelmeztetett. Ezt tartotta a múlt század 20-as éveinek elején Nyugat-Európában és Amerikában a kommunista mozgalom fő feladatának. Ma is ez a nemzetközi kommunista mozgalom fő feladata.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom történelmi példája és üzenete bennünket is arra tanít, hogy ebben a szellemben dolgozzunk. Kötelességünk ébren tartani és ápolni a Nagy Októberi Forradalom emlékét, eszméit és tanulságait.

Az ázsiai országok kommunista és más haladó pártjainak tanácskozása

Negyedszer gyűlt össze Manila, Bangkok, Peking után *Szöulban* 2006. szeptember 8.-10.-e között az ázsiai pártok konferenciájának közgyűlése. 36 országból mintegy 90 párt képviselői jöttek össze. Több mint 60 párt delegációja vett részt a széleskörű párbeszédben. A dialógus fő témája volt: **milyen stratégiával lehet növelni ennek a hatalmas kontinensnek a szerepét a világban?** Kiemelték: mindenek előtt meg kell szüntetni a konfliktusokat az egyes ázsiai országok között, s az egyes országokon belül. Például rendezni végre a lakatlan Paracel-szigetek kérdéseiben kialakult elmergesedett vitát Kína, Vietnam és a Fülöp-szigetek között. Mindhárom ország, igényt tartva rá, fenyegetődzik a fegyveres összeütközéssel. Azonban **sikerült meg egyezni e szigetek olajmezőinek együttes felhasználásáról.** Ez a probléma “kipipálhatónak” tekinthető.

Nagyobb problémát jelent ennél *Kína és Japán, – Japán és Dél-Korea, – a két Korea, – a Kínai Népköztársaság és Tajvan, India és Pakisztán, Izrael és Palesztina* közötti ellentétek békés rendezése, nem beszélve *Sri-Lanka és Nepál* éles belső konfliktusairól.

Ázsia legnagyobb problémáját azonban mindenek előtt **a nyomor megszüntetése** jelenti. Ennek ma a legnagyobb nehézsége **a fejlődő országok nagy mértékű eladósodottsága, függősége a hitelező országoktól.** Javaslatként hangzott el e tanácskozások kezdeményezői, a Fülöp-szigetiek részéről, hogy megállapodásra kellene jutni a hitelezőkkel, ki kell követelni, hogy az adósságok törlesztésének nagy részét, legalább felét, ez országok fejlesztési nagyberuházásaira fordíthassák, többek között: **erdősítésekre, a lakosság tiszta vízzel való ellátására, tömeges lakóházépítésekre, a termelési problémák megoldására, az**

egészségügy és a képzés javítására, utak építésére.

A tanácskozás vitáinak összefoglalójában elhangzott, hogy a különféle, már létező tömörülések közelítésével létre kellene hozni az ázsiai országok együttműködését: **az Ázsiai Parlamentet, az Ázsiai Országok Unióját,** amint erre már vannak példák Európában, Afrikában, az amerikai kontinensen. A vitában szó esett arról, hogy három hónappal ezelőtt már javaslat született arra, hogy a tíz országot egyesítő ACEAN és az ún. Sanghaji Együttműködés Szervezete, (melynek tagjai Kína, Oroszország, Kazahsztán, Kirgizia, Tadzsisztán és Üzbegisztán) közeledjen egymáshoz és fogjon össze gazdasági, szociális, kulturális, diplomáciai, de hadi természetű kérdésekben is. Ebbe a kontinens más tömörüléseit is be kellene vonni.

A tapasztalat-, és véleménycserében természetesen különféle álláspontokat fejtettek ki. Voltak szenvedélyes hozzászólások, különösen olyan pártok részéről, amelyek az éles harci ütközések állapotában vannak, vagy csak éppen most kerültek ki belőle (Banglades, Fülöp-szigetek, Nepál). Voltak mérsékelték, a helyzetelemzésekben objektivitásra törekvők, közeledést keresők, de voltak élesen támadóak is. Nem csoda, hiszen résztvettek a tanácskozáson nem kis számban olyan pártok is, amelyeket különböző nyugati transznacionális tőkés, liberális, vallási alapítványok támogatnak, vagy rugalmatlanul fundamentalista nézeteket szorgalmaztak. De **a tudatos baloldali erők, bennük a kommunista pártok képviselői, egyáltalában nem játszottak alárendelt szerepet.** A vietnami kommunisták például öntudatosan, de nem kérkedve számoltak be arról, hogy gazdasá-

(folytatás a 9. oldalon)

(folytatás a 8. oldalról)

gi eredményeik a Kínai Népköztársasághoz illeszkedőek, sokban hasonló politikát követnek sajátosságaiknak megfelelően. Kevésbé ismeret Európában az *indiai* kommunisták politikai súlya és irányvonala. Támogatják a kormányzó koalíciót, bár tartozkódnak a kormányba belépni, a parlamentben viszont jelentős szerepet játszanak, a parlament elnöke kommunista, s egyes területeken a kommunisták kezében van az irányítás. *Nepálban* is jelentős a kommunisták befolyása a monarchiából a köztársaságba való átmenet folyamataiban. Erős pozíciókkal rendelkezik *Mongóliában* a hagyományos Népi Forradalmi Párt, *Laosban* pedig az ugyanilyen nevet viselő párt kormányzó erő. *Japánban* is erősödően van a kommunisták, a baloldali erők befolyása.

Részt vettek a tanácskozáson nemcsak az oroszországi, de az azerbajdzsán, grúz, kazah, tadzsik, üzbég kommunisták képviselői is. Hangot adtak annak a nézetüknek, hogy *Közép-Ázsiának, s a kaukázusi régióknak fontos szerepe van az ázsiai kontinens fejlődés előremozdításában. Kína, India és Oroszország önállósága, egymásra utalt barátsága, összefogása és szerepe növekedésének, de szélesebben a világ biztonságának, a népek egyenlőtlen fejlődése leküzdésének is.*

A kommunisták, baloldaliak, a nemzeti felszabadító mozgalmak képviselői élesen szóvá tették a tanácskozáson a népek belügyeibe való külső beavatkozás tartathatatlanságát. Bírálták és elutasították azokat a lépéseket, amelyeket *az USA, a NATO Irakban véghez vitt és ma művel. Elutasították Izraelnek a libanoni és palesztin nép elleni agresszióját, Afganisztán megszállását, Szíria, az arab országok, Irán fenyegetettségét. Nem kevésbé ítélték el a Világbank, Valuta Alap, a kereskedelmi és más nemzetközi gazdasági szervezetek kirabló és a népeket szegénységben tartó szerepét, s nem csak az ázsiai, de az afrikai, dél-amerikai népek, a kelet-európai perifériák kizsákmányolását, önálló fejlődésük akadályozását.*

Az ázsiai politikai pártok tanácskozása jelentős előrelépés volt azon a téren, hogy e kontinens súlyos ellentmondásai megoldása felé szélesebb fronton haladjanak előbbre, s Ázsiát is felzárkóztassák a népeknek az új imperializmus globalizmusa elleni harcához, saját boldogulásuk elősegítéséhez.

Széchy András

Afrika–délután a Zsigmond téren

Jacques Romain: Ébenfa (részlet)

Afrika, megőriztem emlékedet Afrika,
bennem vagy
mint tüske a sebben
mint védőfétis a falu közepén
csinálj belőlem követ parittyádhoz
számból sebzett ajkadat
térdemből megaláztatásod széttört oszlopát
ÉS MÉGIS
csak a ti fajotokból való akarok lenni
Világ proletárjai, parasztjai...
kikiáltjuk a Föld egész felszínén
valamennyi népek szenvedésének és
lázasának egységét.

A mottóul szolgáló verssorokat immár hat évtizede vetette papírra a fekete költő, amikor az afrikai értelmiség legjobbjai közül kerültek a történelmi progresszió élvonalához. A hatvanas-hetvenes évektől kezdve azonban – a kommunista és munkásmozgalom elgyengülése, a világpolitikai folyamatok hatására – a harmadik világ hangja is elhalkult, sőt a Nyugat az elmaradott országok értelmiségének nagy részét 'kilóra megvette'.

A globális kapitalizmus válsága és a globalizációkritikai mozgalmak erősödése napjainkban újra erősíti a felismerést az afrikai körében: fokozódó elmaradottságuk oka a neokolonialista kizsákmányolás.

Szeptember 15.-i központi fórumunkon, az afrikai mindennapokat felvillantó videofilm és afrikai filozófus-költők versei adták a háttérrel, a hangulatot.

A mai Afrika nyomorúságos helyzetének okait pedig egy hazánkban élő mélyfekete bőrű fiatal benini közgazdász, *Lokonon Serge* bevezetője alapján vitattuk meg. Az előadás címe magáért beszélt: Afrika és korunk gazdasági, politikai, kulturális imperializmusa.

Az előadó abból indult ki, hogy a "demokrácia" elvileg ösztönzi a gazdaságot. Fő mondanója pedig az volt, hogy azok a "feltételelességek", előírások, amelyekhez a fejlett országok és a nemzetközi gazdasági és pénzügyi szervezetek az együttműködésüket és segítségnyújtásukat kötik, egyáltalán nem demokratikusak. Nem foglalják magukba az elmaradott országok érdekeit. Afrika neokolonialista függőségben, kizsákmányolt helyzetben van.

Lokonon Serge ebben az évben védi egyetemi doktori (Ph.D.) dolgozatát Budapesten. Disszertációjában az említett "feltételelességeket" elemzi. Mondanivalója alátámasztásában pedig a nemzetközi globalizációkritikai elméleti szakirodalomra (Ramonet, Amin, Wallerstein, S. George, stb.) támaszkodik. Gondolkodásmódját érzé-

keltesse egy lényegében szó szerinti, összerkesztett idézet sor a doktori disszertáció legjobb gondolataiból.

"A globalizációba történő erőltetett beintegrálódás, azaz a transznacionális vállalatok kapitalizmusának hegemoniája Afrikában pauperizációhoz vezet és a szociális barbarizmus visszatérését jelenti. A tőlünk 'feltételelességként' elvárt jó kormányzásnak valójában a nép alapvető érdekeit kellene szolgálnia és semmi köze ahhoz, amire a szabadpiacnak szüksége van. Egyébként pedig éppen a liberalizmus teremt a meg a jó feltételeket a korrupcióhoz. A demokrácia és a többpárti választás ma valójában a kliensrendszert erősíti. Az állami szerep leépítésének súlyos gazdasági, szociális és politikai következményei vannak a dolgozókra. A hosszú távú célok elérése érdekében valójában minimális stratégiai tervezésre volna szükség.

A gazdasági liberalizmus a kolonizáció egyfajta kontinuitása. Afrika ma képtelen a világgazdasági feltételekhez alkalmazkodni. Mielőtt Afrika a globalizációból hasznot húzna, fel kell, hogy szabadítsa magát, azután egyesülnie kell, végül felelősséget kell vállaljon önmagáért."

Lokonon Serge előadásához kapcsolódva Farkas Péter a világszegénység alakulásáról tartott kiselőadást. Ebben azt bizonyította többek között, hogy a relatív és az abszolút elnyomódás egyaránt jelen van a transznacionális kapitalizmus (globalizáció) korszakában (lásd a táblázatokat).

F. P.

A relatív elnyomódás gyorsulása

Távolság a leggazdagabb és legszegényebb országok között (GDP/fő)

1820	3:1
1913	11:1
1950	35:1
1970	44:1
2002	88:1

Abszolút elnyomódás

1980 és 2000 között a Föld 5,5 milliárd lakója harmadának-felének egy főre jutó jövedelme csökkent, 1/3-é stagnált.

A szegények aránya a lakosságban

Dél-Ázsia	49 %
Afrika	48 %
Latin-Amerika	25 %
Fejlett országok	15 %

TRIANON, A TÖRTÉNELEMHAMISÍTÁS ESZKÖZE

Ami az eddigi fejtegetésekből kimaradt

Akik nem élték át a felszabadulást, de még az '56-os időszakot sem, személyes tapasztalatok híján könnyen áldozataivá válhatnak a történelemhamisításnak. Ennek a tevékenységnek egyik legfőbb területe a trianoni kérdéskomplexum.

A hamisítás módszerei között fontos szerepet játszik az *elhallgatás*: lényeges tények mellőzése. A Trianonnal kapcsolatos történelemhamisítás elhallgatja azt a tényt, hogy a szerződés létrejötte összefügg a magyar uralkodó osztályoknak a kiegyezéstől a felszabadulásig folytatott népelélen politikájával.

Elhallgatják azt is, hogy egyedül a Tanácsköztársaság vette fel a harcot az Antant által sugallt és támogatott katonai és diplomáciai intervenció ellen, amely elvezetett végül Trianonhoz; Horthy pedig a románok és az Antant segítségével jutott hatalomra, könyörögve kérte beavatkozásukat. Csak ezután hirdette meg a "nem-nem-soha" mellédöngető jelszavát.

Duray Miklós a közelmúltban így vélekedett erről: Trianon kigondolói "a huszadik század igazi háborús bűnösei... egyben az osztály-, faj- és nemzetgyűlöltre alapozott holokausztok okozói is, azok, akik az első világháborúban megtervezték a versailles-i és trianoni világtrendet."

"Trianon óta nincs hazánk, EZ még az ott lakóknak sem igazi hazája, maradék ország, torz lelkű emberek lakják, akik már felelős döntésekre sem képesek!"

A másik Trianon-szakértő, Raffay Ernő, "fordított történelemhamisításról" elmélkedik, és a románok magyarellenes atrocitásairól publikál – figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy ez már Trianon után következett be. A felelősségi kérdésében meg sem említi a kiegyezéskori magyar uralkodó osztály nemzetiségi politikáját, amely kiváltotta a nemzetiségek elszakadási törekvéseit. Elhallgatja Horthy nemzetvesztő tevékenységét, és arról sem beszél, hogy a kormányzó a fasiszta nagyhatalmakhoz csatlakozott, tőlük remélve Trianon revízióját.

A ferdítések ellenére, Raffay tárgyszerűen elismeri, hogy az antant azért tarthatta Magyarországot feloszthatónak, mert az ország *nem volt nemzetállam*. A magyarság aránya nem érte el az 50 százalékot, s még Horvátország nélkül is csupán 54,5 százalékot tett ki. Persze, tény, hogy Trianon után – mint Raffay megjegyzi – *egy nemzetiségi állam helyett három új keletkezett*, és ezek az utódállamok homogenizációra, a magyarság beolvasztására törekedtek. Azt viszont már elhallgatja Raffay, hogy a magyar uralkodó osztály korábban hasonló magatartást tanúsított a nemzetiségekkel

szemben, és *erre* következett Trianon után a románosítás, szerbesítés, szlovákosítás.

Kétségtelen, hogy a magyar etnikum által lakott terület odaítélése az utódállamoknak *igazságtalan* volt. De a *felelősség* megállapítása összetett, bonyolult kérdés. És a fentiekből következik, hogy a Trianon-ért való felelősséget *nem lehet pusztán az 1920. június 4-én megkötött trianoni szerződés prizmáján át vizsgálni*. A tárgyilagos vizsgálathoz még számos körülményt, nem utolsósorban néhány fontos szerződést is figyelembe kell venni. Ezek a következők:

1. A königgrätzi osztrák vereség után az osztrákok részéről kényszerűségből megkötött *1867-es kiegyezés*.

2. Az 1919. szept. 10-i Saint-Germain-i *békeszerződés* az antant és az Osztrák-Magyar Monarchia között;

3. A *bécsi döntés* két részletben: az 1938-as első döntés a Felvidék vonatkozásában, majd 1940. augusztus 30-án a második, amely Észak-Erdélyt Magyarországnak ítélte;

4. Az 1947. február 10-i *párizsi békeszerződés*, amely hazánk vonatkozásában kis eltéréssel visszaállította az 1938, illetve 1940 előtti határokat, vagyis a bécsi döntések előttieket.

Világosan le kell szögezni, hogy Trianon igazságtalan volt, mivel jelentős magyar kisebbség került az utódállamokhoz. A felelősség meghatározásához azonban ez nem elegendő: amikor a különböző békeszerződések tartalmát és tendenciáit vizsgáljuk, rá kell mutatnunk a magyar uralkodó osztályok, különösen pedig a Horthy-rendszer bűnös, nemzetvesztő politikájára és felelősségére.

Alapvető kérdés:

mi vezetett a párizsi békeszerződéshez, mint betetőzéshez?

Az 1867-es kiegyezés következményeinek hatása a trianoni szerződésre.

Az 1867-es kiegyezésnek közvetett hatása volt a trianoni szerződéshez vezető folyamatra. Ez volt az *első* olyan szerződés, amelyben kimutatható az összefüggés. Ausztria ugyanis a poroszoktól elszenvedett vereség után rákényszerült Magyarországgal kapcsolatos addigi politikájának bizonyos felülvizsgálatára. A korábbi politika lényege: az ország nemzetiségeinek felállítására a magyar uralkodó osztály ellen; 1848-ban és azután ezzel a politikával akarta a Habsburg-birodalom sakkban tartani az elszakadási törekvések képviselőit. A kiegyezéskor viszont az történt, hogy a magyar uralkodó osztály *feladta* az ország függetlenségéért, a demokratikus átalakulásért folytatott küzdelmét, *cserébe* pedig – többek között – *szabad kezet kapott nemzeti ségeinek elnyomására*, a félfedális viszonyok konzerválására. Ezzel létrejött a dua-

NEMZETKÖZI LAPSZEMLE

(Szemelvények)

(Forum.msk, 2006. október 3.)

Agranovszkij, D.:

1993. október. Elévülés nélkül...

"Úgy tűnik, hogy Oroszország történetében nem volt nagyobb bűncselekmény, mint a törvényesen megválasztott parlament és az alkotmány szétlövése 1993-ban. És biztos, hogy semmi hasonlót nem sugároztak egyenes TV-adásban az egész országra. Először láttuk, milyen értelmetlen és kíméletlen az államcsíny. 1993. október 4. reggelére, az országban a helyzet teljesen azoknak az ellenőrzése alatt állt, akik "demokratáknak" nevezték magukat. A fegyvertelen Szovjetek Házának szétlövésére katonailag semmi szükség nem volt. 1993. október 4. ezért úgy vonul be a történelembe, mint az értelmetlen és hivalkodó kegyetlenség napja. Itt a CNN élő adása! Maradjanak velünk! A mai adás reklám nélküli! Íme, ez a harckocsi közvetlen irányzással lövi a lángokban álló "Fehér Házat" Moszkva központjában. A tűzoltókat nem engedik az épülethez. Átengednek viszont egy BTR-t (páncélozott szállító járművet – a szerk.) civilruhás fegyveresekkel. És íme, lövik a mentőorvosokat, akik igyekeznek segítséget nyújtani a sebesülteknek... Az eseményeket irreálisnak éreztük, mert ILYEN nálunk sosem történt. Igen, mi – majd ötven éve háború nélkül élő szovjet emberek – ezt elképzelni sem tudtuk.

Mindnyájunknak jó leckét adtak. Megmutatták, hol a helyünk, és mit érünk. A "demokratikus" játékok befejeződtek, többet ceremónia nem lesz, hanem löni fognak, és ha valaki megpróbál segíteni, löni fognak a fehérköpenyesekre is. Mert "a kérdés ára", ahogyan ők szeretnek beszélni, a 300%-os nyereség, amiért, mint ismeretes, a tőke minden gazemberségre kész.

Jó leckét adott nekünk az ún. "értelmiség": emberek, akiket korábban tiszteltünk, gondolataink urai, akik pillanatok alatt átváltak a "gyermeki könnyecseppek" feletti képmutató sírásról az üvöltésre: "Tapossa szét őket, Elnök Úr!". Vajon megjelennek ezeknek a művészeknek, humoristáknak és parodistáknak, "a kultúra művelőinek" az álmaiban a vérző kislíuk? Vagy még mindig élvezik a vérfürdőt, mint a mindenkit sokkoló Bulat Okudzava?

"A hatalom nagyon fontos pszichológus (folytatás a 11. oldalon)

lista rendszer, az 1918-ig fennálló *Osztrák-Magyar Monarchia*.

A Monarchia az I. világháborúban vereséget szenvedett, és megbukott. Vele bukott Magyarország is. A Monarchiát végeredményben azért lehetett szétszakítani, mert *soknemzetiségű* volt. Szerencsétlenségünkre a magyar részen élt ezeknek a nemzeti ségeknek a tekintélyes hányada.

Röviden összegezve az elmondottakat: *a kiegyezés volt az első lépés Trianon felé.*

Szalai József

(folytatás a 10. oldalról)

giai gátat lépett át, ami után már kész volt bármilyen erőszakra, mint a vadállat, amely megízlelte a vért. Alig több mint egy évvel később Jelcin háborút kezdett Csecsenföldön – olyant, amelyhez képest a külföldi horrorfilmek csak számítógépes gyerekjátékoknak tűntek. És ismét mindent bemutatott a TV – hullák, hullák, hullák, vér, szenvedés, pusztulás.

(Egyébként a magyar sajtó is megemlékezett a "Jelcin elleni puccs" (!!!) évfordulójáról. – A szerk.)

(PravdaInfo, 2006. október 4.)

Fedoszejev, I.:

A gyilkosok továbbra is hatalmon vannak

Tizenhárom évvel ezelőtt Jelcin elnök bűncselekményeket követett el. Először is államcsínyt hajtott végre, megfosztva a Legfelső Tanácsot a meghatalmazásától, teljesen jogtalanul, hiszen ez a felettes szerve volt. Jelcin a döntésével lényegében megszüntette az alkotmányt. Mivel a parlament nem kívánt engedelmessé válni egy ennyire pimasz törvénytelenységnek, Jelcin már nyíltan erőt alkalmazott. Október 3-án és 4-én Moszkvában tömeggyilkosság folyt, lemészárolták a Legfelső Tanács önkéntes védőit, és mindenkit, aki a közelbe került. Az áldozatok pontos száma mindaddig ismeretlen, de világos, hogy több százan voltak.

Hogyan védekezik Jelcin úr (és nyomában Putyin úr)? Sehogyan. Senki sem tagadja a tényt, hogy Oroszországot már tizenhárom éve gyilkosok vezetik. A hatalom nem mentegetődzik – éppen ez a borzasztó. A bűnnek egyszerűen nem tulajdonítottak semmilyen jelentőséget. Az elnök hallgatása így szólt: «Igen, gyilkos vagyok. És akkor mi van?»

(Forum.msk, 2006. október 4.)

(International Herald Tribune, 2006. okt. 3.)

Stiglitz, J. E.:

Hogyan lehet megjavítani a világgazdaságot?

(A szerző a Columbia Egyetem professzora, 2001. évi Nobel-díjas.)

Meddig viselheti el a világgazdaság Amerika hatalmas kereskedelmi deficitjét?

Az USA közel 3 milliárd dollárt vesz kölcsön naponta. Vagy Kína növekvő kereskedelmi többletét, amely közel 500 milliárd \$ naponta? Ez az egyensúlytalanság egyszerűen nem tarthat örökké. A jó hír az, hogy ebben nő az egyetértés. A rossz hír az, hogy egyetlen ország sem hiszi, hogy az ő politikája lenne hibáztatható. Az USA Kína alulértékelt valutájára mutogat, a világ többi része viszont a hatalmas amerikai fiskális és kereskedelmi deficiteket emeli ki.

A tünetek kezelése ténylegesen ronthat a helyzeten, legalábbis rövidtávon. Vegyük például Kína alulértékelt árfolyamának és az ország ebből eredő többletének a kérdését, amely az USA pénzügyminisztériumának állítása szerint a probléma magva.

Még ha Kína megerősítené is a jüant a dollárhoz képest, megszüntetné az évi 114 milliárd dollárnyi kereskedelmi többletét az USA-val szemben, és ez azonnal az amerikai multilaterális kereskedelmi deficit csökkentéséhez vezetne, az USA akkor is napi több mint 2 milliárd \$-t venne kölcsön: az javulás lenne, de aligha megoldás.

E közben, mivel az erősebb jüan Kínában olcsóbbá tenné az importált amerikai élelmiszert, a legszegényebb kínaiak, a parasztnak jövedelme csökkenne... Kína választhatná ekkor a hatalmas amerikai mezőgazdasági ártámogatások hatásának ellensúlyozását, átterelhetné az iparfejlesztéshez nagyon is szükséges pénzt parasztjainak támogatására. Így azonban lassulna Kína növekedése, ami a globális növekedést is lassítaná.

Kína azonban jól ismeri az USA-val kötött, rejtett "alkuja" feltételeit: segít finanszírozni az amerikai hiányokat oly módon, hogy kincstári kötvényeket vásárol az exportjából szerzett pénzen. Ha nem ezt teszi, a dollár tovább gyengül, ami csökkenti Kína dollártartalékainak az értékét. (Az év végére ezek a tartalékok meghaladják az egy billió \$-t.)

Bármely ország, amelynek előnyös lehet Kína exportpiac-vesztése, inkább erős valutába helyezné a pénzt, amilyen az euró, mintsem a labilis és gyengülő dollárba; vagy pedig tartalékolás helyett befektethetné ezt a pénzt odahaza. Röviden: az USA egyre nehezebbnek találná deficitjei finanszírozását, és a világ stabilitása javulás helyett tovább romlana.

Csak egy alternatíva van: csökkenteni a kormány deficitjét. Képzelnék el, hogy a Bush-kormányzat hirtelen csökkenti a kiadásait. Az adók növelése valószínűleg egy kormányzat számára, amely további adócsökkentések mellett érvel. A kiadások csökkentése viszont már önmagában is az amerikai és a világgazdaság gyengüléséhez vezetne.

Egy kiút van: a kiadások csökkentése, kombinálva a nagy jövedelmű amerikai adóknak növelésével és a kisebb jövedelműek adójának csökkentésével. Mivel a szegények jövedelmük nagyobb részét fogyasztják el, mint a gazdagok, az adópolitikai "váltás" önmagában is növelné a pénzköltést. Megfelelően tervezve, az ilyen kombináció egyidejűleg tudná fenntartani az amerikai gazdaságot, és csökkenteni a deficitet.

A jelenlegi egyensúlyhiány mögött a globális tartalékrendszer alapvető szerkezeti problémái rejlenek. John Maynard Keynes háromnegyed évszázaddal ezelőtt felhívta ezekre a figyelmet. Egy kevés munkával a mai gazdaságra is alkalmazhatók a gondolatai arról, hogyan kell megreformálni a globális pénzügyi rendszert, beleértve egy új nemzetközi valután alapuló új tartalékrendszer megteremtését. Amíg meg nem támadjuk a szerkezeti problémákat, a világot valószínűleg továbbra is egyensúlytalanságok fogják sújtani, veszélyeztetve a pénzügyi stabilitást és mindannyiunk gazdasági jólétét." (Sz.Gy.)

Az "el nem kötelezettek" mozgalmának 14. konferenciája

2006. szeptemberének harmadik hetében tartották Havannában több mint száz ország részvételével az "el nem kötelezettek mozgalmának" 14. konferenciáját. A fejlődő és a legszegényebb országoknak 1961 óta létező mozgalma ma már 118 országot foglal magába, a föld lakosságának több, mint felét. Itt található a világ olajkészletének 86 %-a, az erdők 44, a tenger melléki területek 44 százaléka.

A konferencia soros koordinációját Malajziától átvette három évre Kuba. Megtárgyalták a mozgalom céljait, elveit, és szerepét a változó nemzetközi helyzetben, s erről nyilatkozatot adtak ki. A tanácskozáson részt vett az ENSZ főtitkára, az arab országok Ligájának vezetője, és az Afrikai Unió elnöke is.

A fő célok és elvek között tüzték ki, hogy az egypólusú világot többpólusúvá kell változtatni. Ehhez nélkülözhetetlen ENSZ és a Biztonsági Tanács gyökeres átalakítása, a kiváltságok megszüntetése, minden egyes ország érdekeinek egyenlő normák szerinti érvényesítése. A deklaráció állást foglalt az az egyenjogúság alapján történő általános és teljes leszerelés mellett. Amíg meg nem szüntetjük, szigorúan ellenőrzött biztosítókkal, a nukleáris és más tömegpusztító fegyverek birtoklásának monopóliumát, addig veszélyben van, zsarolható és szuverenitásában megsérthető a világ országainak túlnyomó többsége. A tanácskozás elkötelezte magát az atomenergia békés felhasználása mellett, s tiltakozott az ellen, hogy egyes szuperhatalmak, mindenekezt az USA, megtilthassa a fejlődő országoknak, például Iránnak, az atomkísérletek folytatását.

A konferencia fellépett az emberi jogok védelmére, a béke, a gazdasági és társadalmi fejlődés szabadsága mellett. Elítélte Izrael agresszióját Libanon ellen, a palesztin nép önállóságának korlátozását, a közel-keleti, balkáni, ázsiai, latin-amerikai népek életébe való beavatkozást, mint az állami terrorizmus legveszélyesebb fajtáját.

A dél-amerikai országok tiltakoztak a gazdasági-politikai korlátozások ellen, amelyekkel az USA kormánya Kuba, Bolivia, Venezuela népeinek fejlődését akadályozza. A tanácskozás hitet tett a világgazdaság demokratizálás mellett. Hugo Chávez venezuelai elnök egyik legfontosabb feladatnak jelölte meg a fejlődő országok szoros együttműködését. Javasolta, hogy hozzák lépne a fejlődő országok önálló bankját. "Mi magunk is képessé válhatunk országaink gazdasági, szociális, tudományos-technikai és kulturális haladásának finanszírozására, ha sürgősen egyesítjük valutakészleteinket – mondta Chávez. – Ezzel véget vethetnénk a nemzetközi imperializmus gazdasági szerveitől való függőségünknek."

(folytatás a 12. oldalon)

(folytatás a 11. oldalról)

A Kínai Népköztársaság képviselője is helyeselte az együttes fellépést mind a nemzetközi fórumokon, mind a külső támadások ellen (amelyek jelenleg többek között a Közel-Keletet, Iránt, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságot fenyegetik), szorgalmazta továbbá a fejlődők gazdasági együttműködését. India képviselője, Manhoman Singh miniszterelnök, sürgette az egymás közötti konfliktusok rendezését, s erre maga mutatott példát azzal, hogy külön megbeszéléseket folytatott a konferencián jelenlévő pakisztáni miniszterelnökkel, Pervez Mussarraffal, a két nagy ország közötti ellentétek rendezéséről.

Belarusz elnöke, A. Lukasenko, hangsúlyozta: "Olyan pillanathoz érkezünk, amikor a fejlődő országoknak önálló tényezőként kell bekapcsolódnuk bolygónk társadalmi folyamataiba. Halaszthatatlan feladat ez, holnap már késő lehet; a progresszív politikai erők egyesítése nélkül nem lehet a világra leselkedő veszedelmeket elhárítani." A felszólalók nagy többsége aláírta: **a legnagyobb probléma napjainkban az országok közötti gazdasági és politikai egyenlőtlenség, a nyomor, az éhezés; az emberiség kezében lévő hatalmas tartalékokat nem a népek javára használják fel. Társadalmi igazságosság nélkül, a fejlődő országokban élő milliárdok emancipálása nélkül a fenyegető ökológiai katasztrófa sem lesz elhárítható.**

Széchy András

A MARX KÁROLY TÁRSASÁG KÖZLEMÉNYEI

* Társaságunk több baloldali civil szervezettel együtt Nyilatkozatot követelte a Magyar Köztársaság intézményeinek védelmét.

* Az ATTAC fentiekhez hasonló Felhívását szintén aláírtuk.

* Szeptemberi központi fórumunkon "Afrikai délután" címmel sikeres, jó hangulatú összejövetelt tartottunk.

* Országos Vezetőségünk októberi ülésén megvitattuk az időszériu politikai, társadalmi helyzetet, valamint a Társaság szervezeti, pénzügyi tevékenységét. Kiemelten foglalkoztunk a tisztújító közgyűlés előkészületeivel.

* Megjelentettük a Dialektika 107-108. számát. A következő szám kiadását október 15-re tervezzük.

Ezúton kérjük Olvasóinkat, hogy aki tagdíjat ez évben még nem fizetett, vagy lapunk költségeihez adományával nem járult hozzá, pótolja a befizetést. Csekket a következő Dialektikához mellékelünk. Felhívjuk a figyelmet, hogy aki nem fizet, annak nem tudjuk lapunkat a továbbiakban megküldeni. Köszönjük mindazoknak, akik e kötelezettségüket már teljesítették, vagy – mint sokan – túlteljesítették.

* Következő központi elméleti vitafőrmunkat október 20-án 15,30 órakor tartjuk Zsigmond-téri előadótermünkben (fél órával korábban kezdünk a szokásosnál). Téma: "A kapitalizmus teljesítménye, a szélsőjobb előretörése és a perspektívák Közép-Európában és Magyarországon." Előadó: Galló Béla politológus. Filmklubunk időszériu videót is bemutat.

NYILATKOZAT

Veszélyben a Köztársaság!

Az utóbbi napok eseményei figyelmeztetnek: veszélybe került a Magyar Köztársaság alkotmányos rendje. Sorra érik támadások intézményeit, a parlamentet, a kormányt és annak vezetőjét. Az utcákon és tereken zűrzavaros állapotok, erőszak, rombolás, gyújtogatás, élet elleni cselekedetek, vandalizmus mutatják újfasiszta jellegét a jobboldallal összefonódó szélsőjobb erők tevékenységének.

A szélsőjobboldali erők előretörése Kelet-Európában általános. Mindez a perifériás kapitalizmus és az EU csatlakozás krízisét mutatja. Tisztában vagyunk azzal is, hogy a szélsőséges jobboldal veszélyes erősödését a neoliberais politika is fűti. Az elsődleges veszély azonban maga a faszálódási tendencia.

Az alkotmányos rend elleni támadások gyökerei visszavezethetők a 2002-es országgyűlési választásokra, amelyek az Orbán-kormány bukását, a jobboldal vereségét eredményezték. Orbán Viktor és társai azóta hangoztatják a bal-liberális kormány törvényellenes voltát. Támadásaikat most, a tavaszi országgyűlési választásokon elszünetelt újabb vereségük után még inkább felerősítették. Még mielőtt a közismert Gyurcsány-beszéd nyilvánosságra került volna, követelni kezdték a miniszterelnök és a kormány lemondását.

Az önkormányzati választásokon elért sikereken felbuzdulva, Orbán Viktor ultimátumot intézett a parlamenti többséghez, a kormány és a miniszterelnök azonnali lemondását követelve. A politika utcára vitelével fenyegetőzik, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.

Ebben a polgárháborút is kiváltható helyzetben, az alkotmányos rend védelmében valamennyi demokratikus erőnek, a baloldaltól a jobboldalig össze kell fognia Orbán Viktor megállítására!

Rajtunk múlik, hogy legyen törvényes rend Hazánkban!

Budapest, 2006 október 5.

**Baloldali Alternatíva Egyesülés
Baloldali Együttműködési Tanács
Marx Károly Társaság
Május Elseje Társaság**

A Marx Károly Társaság központi fogadóórái:

Minden hónap 3. pénteken 15–18 óra
Zsigmond-tér 8. I. em.
Telefon ügyelet: Szombat-vasárnap-
ünnepnap kivételével
08 – 18 óra között
06 20 355 53 04 mobil számon

Két Ady-vers

A vörös Nap

Harcot és dögvészt aki hoztál
Babonás, régi századokra,
Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap
Reám ragyogva.

Csupa gyászt és feketét látok,
Amint halódva széttekintek:
Éjszakás, gonosz, részeg balsors
Úz, kerget minket.

Sokáig lesz, sokáig tart még
A régi sors, a régi átok?
Késlekedő, tunya vörös Nap,
Hozzád kiáltok.

Nem akarok dühvel meghalni,
Ajzott és visszatartott ívvel,
Remény nélkül, fekete gyásszal,
Fekete szívvel.

Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap,
Míg gyűlölök, vagyok és élek:
Hatalmasabb, pusztítóbb lennél,
Hogyha én nézlek.

S ha te rám néznél, lángot küldnél,
Amiként az meg vagyon írva,
A gazokra. És én nyugodtan
Dölnék a sírba.

A ma kiebrudaltjai

Homlokukon ábrája a Jövőnek,
Sokszor ők maguk sem akarják
S mégis csak összeverődnek.

Ősök ők a Jelenben, valahányan
S majd valamikor lesznek élők,
Újféle ember-fajtákban.

Nézik egymást gyűlölve és szeretve,
Muszáj, hogy egymást megtalálják:
Rájuk van a Jövő vetve.

Jönnek, élnek és talán meg se hálnak:
Kiebrudaltjai a Mának
S apjai a diadalnak.

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

Felelős kiadó: a Társaság elnöke
1067 Bp. Eötvös u. 2. **Tel:** 342-1068
Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: dr. Rozsnyai Ervin
OTP számlasz.: 1171 1041-2085 9590

Nytsz.: 75/763/1997
Internet: <http://dialektika.extra.hu>
E-mail: dialektika@freemail.hu
Nyomás: Unio-Print Kuvert Kft.
Felelős vezető: Szabó László igazgató